

Auskaras

Pavadinimas	Auskaras
Muziejus	Valstybinio Kernavės kultūrinio rezervato direkcija / Archeologijos ir istorijos muziejus
Fondas	pagrindinis
Tipas	žiedinis auskaras
Sritys	archeologija
Pirminės apskaitos numeris	KMR GEK 6298
Inventorinis numeris	KMR A 4867
Matmenys	skersmuo – 44 mm
Medžiagos	sidabro lydinys
Pagaminimo data	XIII–XIV a.

Ekspionato aprašymas

Trikaroliai auskarai neretai vadinami antsmilkiniais. Tačiau rusų archeologai ištyrę prie jų aptiktas odos liekanas, konstatavo, kad šio tipo papuošalai nešioti įverti į ausis. Trikaroliai auskarai laikomi tipišku XII-XIII a. rusų miestiečių papuošalu. Lietuvos teritorijoje aptinkami labai retai. Auskarais puošdavosi įvairaus amžiaus moterys, dažniausiai nešiodavo po 2, kartais 1 ar 3 šio tipo papuošalus. Lietuvoje auskarai dažniausiai aptinkamai XIII a. pab. - XVI a. pradžios laidojimo paminkluose. Iš viso LDK teritorijoje žinoma virš 500 įvairių tipų auskarų iš 75 vietovių. Manoma, kad mada puoštis auskarais atkeliavo iš Rusios. Kijeve jie išplinta maždaug X a., Novgorode - XI a. Baltiškus kraštus auskarų nešiosenos mada pasiekia per ankstyviausias miestietiškas bendruomenes, jų aptinkama XIII a. pabaigos - XIV a. Kernavės, Vilniaus laidojimo paminkluose.

Kernavės XIII-XIV a. kapinyne archeologai ištyrė 292 kapus. Anksčiau mirusieji Rytų Lietuvoje pagonišku papročiu būdavo sudeginami. Kernavėje kremacijos papročio pradėta atsisakyti dar iki oficialaus krašto krikšto 1387 m. Jau XIII a. antroje pusėje dalis miestelėnų laidoti panašiai kaip krikščionys – nedeginti, galvomis į vakarų pusę. Tačiau, senu pagonišku papročiu mirusieji, ypač moterys, laidotos puošniai aprengtos, su gausiomis įkapėmis. Paprastai į anapilį jos buvo išlydimos padabintos puošniu paaukuotu apgalviu, auskarais. Krūtinės sritį puošdavo kaklo apvaros, rankas – apyrankės bei žiedai. Kartais į kapus būdavo įdedama ir pridėtinių įkapių nesusijusių su dėvėtu kostiumu – raktų, verpstukų. Tokie dvilypiai laidotuvių papročiai ženklina Kernavės bendruomenę buvus sinkretinių religinių pažiūrų – plito krikščionybė, tačiau pagoniška pasaulėžiūra nebuvo pamiršta.